

1 Timoti

Paulugi Kapiya Were Timotiyegi Lende Mizarik

¹⁻² Ne Paulugu kapiya perik ni Timotiyegi lende mizi. Anoto teni yaliya wazayibek keya Kilisi Yisu tonugu pakeliweki wilekpek keya yuke yolubokko ne ngago piyaugira orowei miziweki sawiya logo ne Aposolobek meibek. Nogo ni kazing Kilisiyegi ngizi panu kumulagimekke niza orowei wiriya legi ni negi marek ne makngezogo ngizi wazamiya wezalikpek.

Peba Anoto keya Kilisi Yisu tenigi Yemizibokko niyegi wazono piyaugira keya yalek piyaugira keya ngezege sa piyaugira wilek kang nugubekke nani pani.

³ Togo ne Paulugu, ni Timotiyegi mabilik nei, Nogo panga Maseroniya were kangkiwekke nogo niyegi kozang neiya pilik Epese mabulogo wizei. Purik pulogo yombanu yemane nawili kaile nayeng mizi wizigeya nugu puwiliyegi piyeng mizi wak, yeiweki mabulaga wizei.

⁴ Puwiligu mizi piyeng pelik, Anotogi ngago piyengka kalogomokyeng yongkambanuwiliyegi waligeleyi, keya Yudawiligi yelewikyeng keya puwiligi yelibungang kokawiligi yeik yokolong lende mizi kai kayima piyengki wilibek kumuli. Yombanuwili pilik mizi purikku ngezewiligi tepukke ngalik keli yongomo mizibene keleyi. Kapura purikku yongkambanuwili Anotogi kazing

ngizi panu kumulimekki iwaka siweki keleyi ono. Tegi nogo niyegi nei purik, puwiliyegi kazing kaile piyeng mizi wak, yeiyagirikki nei yagenda.

⁵ Puwili kaile piyeng mizi purik segeya yongkambanuwiliyegi keliweki yei. Puwili yongkambanuwiliyegi kelagirik wilek kang pangkayeng keya kangka wazono kumulayeng keya Anotogi ngago ngizi panura puwiligi yenge yungke ngizi panu kumuli pura miza logo piyengka keli lewa pura kiling puwili yongkambanuwiliyegi keliweki kani yei.

⁶ Pewili kazing wazono peyengki kezanga mana kopong wiyalowe mizagela ngago yeik ulakyeng kela yongomo miza.

⁷ Puwili Anotogi loyeng waligeleyagi keli mizi kapura puwili ngago ngezewiligiyeke iwaka ono keya puwili loyengki iwaka wezalik ngai kelegele kisi kapura piyengki puwili iwaka ono legi puwili ngalik keli yongomo mizi.

⁸ Mosego lo lende mizayeng wazono purik teni iwaka tamizeige teni piyengki waberek kiriwei mizi purik. Teni mabuwili loyengko kozak kai piyengki iwakaweki. Teni peyeng iwaka purik teni wilek kang wazonoyeng kiling loyeng waligeleyi purik wazonogi.

⁹ Yombanu wazonowiliyegi weraga Anotogo loyeng keremiza ono, kapura kaile kaile pobilikiyeng miziwiliyegi weraga loyeng keremiza, yongkambanu loyeng ngeliwili, Anotoyegi nagerewiyiwili, Anotoyegi ngizi panu kumuli onowili, kaile kaile miziwili, Anotogo puwiliyegi wilik kagowing onowili, Anotogi walekyengki sikaikaik miziwili, panu keya

mangowili ibeng sibene yeliwili, yongkambanu kalogomok nawilirau ibeng sibene yeliwili,

¹⁰ yongkambanu yongkambu mizimekke miziwili, yombu neyau yongkambu mizimekke mizi ma yongok neyau yongkambu mizimekke miziwili, yombanu nawili ngowei puwili, ngaigu kisiwili, ngago ngezewiligieng ngeliwili, keya watabi lo wameik panurago mizagi kaiya piyengka nayendau ngela meliwili.

¹¹ Ngago wazono Yisuyegi langairago lo wameik panura waligeleyi keya Anoto yeik yaniragi mangobokko ngago wazono panu pera nogo kozak kai keya waberek ngaiweki nana.

¹² Togo Kilisi Yisu tenigi Yemizibokko ne kozang pugura nana logo wizimowei ne yawe pugura mizi legi ne piyegi wazono mei. Kilisi Yisu tenigi Yemizibokko kumularik ne yawe pugura ngizi mizagirik pangka legi pi yawe pugura neyegi nana legi ne piyegi wazono mei.

¹³ Koka nogo piyegi ngago kaileyeng kaiya kele keya piyegi ngizi panu kumulawiliyegi ngangang keleya kele keya yeik pugura korowali kelemiya kele kapura Kilisi Yisu neyegi yalek miza wiziya, logo purik ne piyegi ngizi panu kumula ono keya ne piyegi lusuwei miza logo kaile piyeng kere-mareke sara wizimowei miza.

¹⁴ Tenigi Yemizibokko neyegi pigi wazono nogo weiyagi langai ono pura yemane panu nana legi nogo weik Kilisi Yisuyegi ngizi panu kumula keya nogo piyegi keli panu.

¹⁵ Ngago lang ngizi nara yombanu mabuwiligu ngizi panu kumulagira keya mabuwiligu

wameik panura kisagira pelik kai, Kilisi Yisu ngabelakpekke yongkambanu kaile kaile miziwili yaliya wazayiweki kayimabek, kai. Ne yongkambanu kaile miziwiliyaga korowali panubek.

¹⁶ Piliktikki wiyeye Anoto neyegi yalek miza logo Yisu ne kaile miziwiliyaga korowali panubekyegi kemenak yelakkelek keleniya purik yongkambanu nawiliyegi pi puwiliyegirau mabilik yelakkelek keleyagirikki waligeleyibene. Puwili kalike piyegi ngizi panu kumula logo wik koyimagi pura weiyagiwili.

¹⁷ Togo ne Anotoyegi langai pelik kai, Anotogi ngaira ibengki onora, pi ibengki onobek, pi kaileyendau onobek, pi wireyengko pakeli onobek, keya pi Anoto ngizi wamenakpek. Tegi teni yeik pugura wok mabiyeng yongolok meiyageyaweki keya wok mabiyeng piyegi wilik panu mizageya koyimiweki. Wameik panu.

¹⁸ Togo Timoti, negi marekpek, nogo ni yawe mizagi nara nani. Koka Anotogo yombu nawiliyegi ngago niyegi langaiyeng kozak yeiya logo puwiligu ni solo yawe kaimeli pura miziwekke kozak kisa. Togo ngago peyengki kumula wizimowei Yemizibekyegi yawe mizi keya Sadangyegi ngai miziweki yawe kozang mize.

¹⁹ Keya pilik mizageya wizimowei nigi ngizi Anotoyegi kumula pura kozang kebangkela wizei keya kangka nugubek pangka pangka mize. Yongkambanu nawili kangka puwiligiyengko kairagi kerewiya ono logo Anotoyegi puwiligu ngizi kumula pura kaile kaile miza mela.

Piliktikki kandik puwili Anotogi ngago ngiziragi mawinda ngizi panu kumuli ono, puwili ngago ngizi onoragi ngizi panu kumuli.

²⁰ Pilik miza neyau Aimeniya keya Alesenda. Piyau Anotoyegi ngago kaile meiyayau legi nogo Sadangyegi iza mana kalike piyau iwaka sibene.

2

¹ Togo ne Paulugu ni Timotiyegi kozak neiyengka ngago yemane nara waberekmek mizagira. Nogo kozak nei perik ni yongkambanu Anotoyegi ngizi panu kumuliwiliyegi watabi puwiligi wik yoluweki piyeng Anotogo puwili yaniweki nguk mei, keya puwili waberek mizi, keya puwili yongkambanu ngabelakpekki nalangai koyi kambeliwiliyegi waberek mizi, keya puwili watabi mabiyengki Anotoyegi wazono mei mizizo, yei. Waberek puwiligimokko yongkambanu mabuwiliyegi saweliweki mizagi.

² Keya nawili kiling mabilik ngabelakke ngai yemanewili keya yongkambanu yaweyengki ngai puwiliyegirau waberek mizizo yei logo puwili ngai wazono koyiweki logo teni yongkambanuwiligi yolu pura wazonoweki logo tonuwa ngeze Anotogo pangka yolu pilik yoluweki keya tonuwa kazing kaile nayendau onomekke yoluweki.

³ Pilik mizi purik wazono logo Anoto teni yaliya wazayibekyegi wilik kagowing kelemiyagi kani. Tegi nogo niyegi nei purik puwiligu kalogomok-wiliyegirau waberek mizagirikki kozak yeibene, nei yagenda.

⁴ Anoto yongkambanu mamok yaliya wazayagi keli keya puwili ngago wameikta iwakagi purikki keli legi teni Anotoyegi waberek mizi purik pi wilik kagowing.

⁵ Anoto wamenak wizinda keya Anoto keya yongkambanuwiligi tepekke nak wizinda logo pok Kilisi Yisu keya ngeze mabok yombanubek.

⁶ Logo teni mabuwiligu kaile mizayengki weraga Anotogo teniyegi ngangang yana ono, pilik segeya Kilisi Yisugu ngangang tonuguyeng wagararik, pugu ngezebek pi ulagiwiliyegi ngaungaugu iza yana logo teni yongkambanu kaile tonuguyengko wigira puwili mabuwili kaile tonuguyengka wila wazayiweki. Logo purikku walimizi purik Anotogo teng sawiya puraga ngabelakpekke yongkambanu mamok yaliya wazayiweki keli.

⁷ Tegi Anotogo ngago pera Yuda onowiliyegi kozak yeiweki sawiyabek ne logo ne ngago pera orowei mizi logo Aposolobek meibek. Ne ngaigu kai ono, ne wameik kai. Purik peliktikki, Anotogo Yuda onowiliyegi kazing ngizi kiriwei mizagi piyeng keya ngizi panu kumulagiyeng waligeleyi-weki sawiyabek ne.

⁸ Tegi ne Paulu yombu ngabelakpekke yereng mabiyengkiwili waberek miziwiliweki keli. Waberek mizi puwekke kazing tonugumek mele tonuguyeng Anotoyegi yongolok mei pumok legi mele tonuguyeng kaile nayendau ono pangka panu wizigeya waberek miziweki. Yombu pilik mizagi puwili sisik mizagi langai onowiliweki ma nawili kiling ngalik kelagi langai onowiliweki keya Anotogo waberek puwiligiyengki kanga yo

melagirikki ngizi panu kumulawiliweki.

⁹⁻¹⁰ Keya ne Paulugu kelirik yongokwili kagorik kendek ngelaiyeng wakiyi purik segeya pangka pangka kangmekkeyeng wakiyagi purikki ne keli. Kapura yongok Anotogi ngagoragi kiriwei mizi kisi puwili tamizeige puwiligi yolura wazonogirikki keli mabura pobilik peyeng mizi onowiliweki, kebiyeng tariyi keya selei lali wilibek ma kagorik king yemanege weiya piyengka wakiyi ma kolau keya watabi korikwekke wakiyiweki kolyengka keremiza piyeng wakiyi mizi onowiliweki kapura pobilik miziwiliweki, puwiligu mabuwiliyegi wazono mizi keya wazono kisiyengko Anoto wilik kagowing kelemiwiweki.

¹¹ Yongokwili watabi nayengki iwakagi purik puwili ngagoluk koyimowei miziweki keya yombu ngaiwiligu kisi piyengki panga yungke kerewiya yoluweki.

¹² Keya nogo kumularik pelik, Yongok namol-ogo yombu nakyegi waligeleyigi ono ma yongok namologo yombu nakyegi ngaigi ono kapura pi ngagoluk yolu purik kele.

¹³ Purik Anotogo Aram were keremiza keya ka-like Ewa keremiza.

¹⁴ Keya Sadangko Aramyegi ngago yogorik meiya ono kapura Sadangko yongokmele ngago yogorik meiya legi piliktikki wiyeke pi Anotogo mizi nagani kaiyara ngela melamele.

¹⁵ Piliktikki kandik yongok mabuwili yawe mandik wazayagira mizi puwekke ngangang mizagi kapura Anotogo puwili kemenak ibeng

koyimagi puraga yaliya wazayagi logo purik pelik, puwili yeik nawiliyegi kulengke koyimowei puwili Anotogi ngagoragi ngizi kumulageya keya yongkambanu nazuwaga puwiliyegi keli keya Anotogi keke yoluweki.

3

¹Yawe Anotogi yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuli Yisugi I Walekmak mei puwiliyegi ngaigiragi ne Paulugu ni Timotiyegi ngago ngizi nara kozak neiweki. Tamizeige nak Yisuyegi ngizi panu kumuliwiliyegi ngaibek mizagi keli mabura yawe pura wazono panurago.

²Togo yombanu ngaibekki kazing yolumek pangka wiziyagirikki kai, yongkambanu nawiligu piyegi ngago kerewiya nelegi. Tegi pi ngezebokko yawe mizagi piyeng pangka pangka mizagibekweki. Keya pi yongok wamenamele weiyara wiziyagibekweki, keya pi pangka mizagi piyeng iwakagibekweki, keya pi kangka pugubek keya korik puguwekko keliyengki waberek ngaigibekweki, keya yongkambanuwiligu yombanu nak mizaweiki keya pi yongkambanu mabuwiliyegi i pugu-makki koli keleyagibekweki, keya pi yongkambanuwiliyegi Anotogi ngagora waligeleyagibekweki.

³Keya pi kai nameli onobekweki, keya pi sisikka ulukameneng mizagi onobekweki pilik segeya ya kuzige mizagibekweki, keya pi ngai mizagi onobekweki, keya pi kingyengki kerezi mizagi onobekweki,

⁴keya pi i keya yongok keya mandik puguwiliyegi pangka ngaigibekweki, keya

puwili pugu kai piyengki kerewiyiweki keleyagibekweki.

⁵ Purik tamizeige yombu nak i pugumakki ngaigirikki lusuwei purik mabura pi Anotogi yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwiliyegi ngaigi langai ono, legi pi i ngezebekkimakke were ngai waberekweki.

⁶ Keya yombanu ngolukku Yisu kiling saweliweki ngizi panu kumulibok, ngai keremizagi ono, purik pi ne weik ngaibek keya ne yeikta kilimbek legi ne lewegebek miza nelegi logo Anotogo piyegi pelik meiyane, ni kaile miza meiyane logo Sadangko pi lewege miza kopong Anotogo Sadangyegi ni kaile miza meiya mabilik mizane. Tegi yombanu ngolukku Yisu kiling saweliweki kumulibok ngai keremizagi ono.

⁷ Mawinda nararau, yongkambanu Anotoyegi ngizi kumuli onowiligu yawe puguyeng wazono kisiweki ngizi kumuliwiligi ngaiwiligi ngaibek pi ngezebokko ngezebekyegi ngai waberekweki, logo yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuli onowiligu ngaibekyegi langai kazing wazonomek mizibek kisiweki. Pi ngezebokko ngezebekyegi ngai waberek ono purik Sadangki wakulalekko yogok meiyagi logo pi kawiyé wala logo yongkambanuwiligu yeik pugura kaile sawiyagi.

⁸ Keya mabilik Anotogi yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwiligi ngaiwiliyegi saweliwiliyegirik puwilirau ngezewiligu ngezewiliyegi kazing pangkamekke yoluweki ngaiweki. Puwili yawe puwiligiragi yemanera miziweki, keya ngaigu mizi ono ngizi panu miziweki. Keya puwili kai waing kolokngagono nagi keli onowiliweki,

keya puwili king keya watabi mabiyengke kerezi mizagi onowiliweki.

⁹ Keya puwili Anotogi ngago koka ngoluk li-wik wiza kang yabekeya kapura mabek Anotogo kimeike lewagela wazamiya peragi wameik ngizi kumulageya koyimowei kangka wazono kumulayeng kiling koyagiwiliweki.

¹⁰ Puwiligi yolu puragi were keriyi logo tamizeige puwiligi yolu pura pangka purik mabura puwili yawe ngaiwiliyegi sawelagi pura mizagiwili.

¹¹ Puwiligi yongokpuwilirau mabilik, ngezewiligu ngezewiliyegi kazing pangkamekke yoluweki ngaiweki, keya ngaigu mizi ono, ngizi miziwiliweki. Keya puwili yongkambanu nawiliyegi yang kelagi onowiliweki, keya puwili kai waing kolokngagano nagi onowiliweki, keya puwili watabi mabiyeng wameik panu mizagiwiliweki.

¹² Keya Yisuyegi ngizi kumuliwiligi ngaibekyegi sawelagibok yongok wamenamele weiya wiziyagibokko, keya pi yongokka mandik puguwili kiling i pugumakki waberek panu ngaiweki.

¹³ Togo yombu ngaiwiliyegi saweliwili yawe wazono mizi purik mabura yongkambanuwili puwiliyegi kazingik mizagi keya puwili yongkambanuwiliyegi kozang sara koyimowei Kilisi Yisuyegi ngizi panu kumuli puwiligi puragi kozak yeiyagiwili.

¹⁴ Ne peyeng niyegi lende mizi kele kapura ne niyegi pakeli lewagi keli,

¹⁵ kapura ne ngezangai lewagi langai ono mane miza legi ne kapiya perik niyegi lende miza nani

logo ni Anotogi yango keya marekngangwiligu kazing mizagi piyeng iwakaweki. Teni Anoto wik yolubekki i walekmak keya teni wakyeng kelik logo ngago wameikta tonugu yongomana meiya.

¹⁶ Anotogi ngago wameik pera yemane panu purik wameik panu. Anotogi ngago teni Anoto kelik pangka yoluweki pera koka liwik wiza kang yabekeya kapura mabek Anotogo kimeike lewagela wazamiya. Perago yombu nakyegi langai pelik kai,

Pi yombanu keremiza,

Anotogi Kung Walekpokko walimizirik pi
kaileyendau ono keya ngizi panubek,
pi Anotogi angelawiligu pakelabek,
piyegi langai yongkambanu nawiligu ngabelakpekkewiliyegi kozak yeiyabek,
pi yongkambanu ngabelakpekkewiligu
piyegi ngizi panu kumulabek,
keya pi Anotogo paka ngalege ngaiwaktik
yolulege miza orowei yabelabek.

4

¹ Anotogi Kung Walekpokko kimeike pelik kai, kalike kang naraga purik yongkambanu nawili ngago ngizi Kilisiyegi langai tonugu ngizi kumuli pura wiya logo puwili yombanu ikuyogorik kisiwiliyegi kiriweigi, keya puwiligu ngago Anotogi wameiktaga kalogomok waligeleyi naragi kerewiyagi. Nogo puwiliyegi yeirik kerewawili kilingwili yei.

² Yombanu kili neyau lewa puwili ngaigu kisiwili keya kangka puwiligiyeng weik pak ula

logo kangka puwiligiyengko ngago kisiyengki mawinda kerewiyi onowili.

³ Puwiligu pelikyeng waligeleyi, yongkambu weiyagi ono keya yongkambanuwili ngeragi nalangai nayeng nagi ono. Kapura Anotogo ngeragi peyeng keremiza, logo yombanu Kilisi Yisuyegi ngizi kumuliwili keya Anotogi ngago wameiktagi iwakawili ngeragi peyengki Anotoyegi wazono meiya logo nagiwiligu.

⁴ Purik watabi Anotogo keremiza piyeng mabiyeng wazono legi nayeng yombanuwiligu yobuk mizagi onoyeng kapura were waberekmokko Anotoyegi wazono meiya logo nagiyeeng.

⁵ Purik Anotogi ngagora kiling waberekmokko watabi mabiyeng pangkayeng kai.

⁶ Togo ni Yisuyegi ngizi kumulawiliyegi peyeng waligeleyi purik ni Kilisi Yisugi yawera wazono mizagibek. Togo ngago wazono teni mabuwiligu ngizi kumula pura keya Anotogi wameikta nugu kiriwei miza pura Anotogi ngeragi wilek kambekkiyeng legi ngoluk mawiyengka nimo.

⁷ Kapura ni yelewik Anotoyaga ono yeik ulak piyengki kezanga manimo.

Togo ni makngezego kazing Anoto kelik pangka yolugimekki ni makngeze yang mizimo.

⁸ Nogo mabek kai puragi langai niyegi ngago saweliwei pera kozak neiweki. Resisi nara yereng yemane narage lewagelagi logo yombu nak pilai puragi yungke nging keya wei mizagirikki wiyeke pi wok mabiyeng kazing leweng neing yang mizi yo keya to wilibek. Pilik mizi purikku

inge puguyau ngezangai nginda kunibene keleyi. Togo wok resisira tabundabokko pi weik yombu nawili kiling nginda. Pi nging keya wei kaiyageyara resisira weik yeik logo pigi ulogo ngezangai ngindagirikki wiyeke yawe yemane miza pura pulogo yeik sawiya logo weik yeik yolu. Kapura mabilik yombu nak kazing Anoto kelik pangka yolugimekki weraga wok mabiyeng ulong wali keya yagasi mizi keya sulu keya kezanga mizi kang keya yawe yemane panu mizibok pi kazing pigi ngabelakpekke wiziya-imok keya kalike pi ibeng puwekke Kilisi Yisu kiling paka ngalege wik yolugi pumokki weragarau mizi yagenda. Yombanu werebokko kazing miza pumok ngabelakpekke mabelege yeik sawiyagimek keya yombanu kalikebokko miza pumok pi ibeng puwekke Anoto kiling paka ngalege wik yolugirikki weraga mizi yagenda.

⁹ Ngago nogo mabek kozak kai pura wameik panura logo yongkambanuwiligu kerewiyi keya ngizi panu kumulagira,

¹⁰ keya piliktikki wiyeke teni pangkamekke yoluweki yawe yemane panu mizi wilibek, purik teni Anoto wik yolubekyegi ngizi panu kumuli keya pugu teni iza wari yogirikki yuke yolu. Pi yongkambanu mamok yaliya wazayibek kapura teni Kilisi Yisuyegi ngizi panu kumuli puwili kele ngizi panu yaliya wazayi, legi teni piyegi yawe kozang mizageya.

¹¹ Timoti, ni ngago miziweki peyeng yongkambanuwiliyegi yanimu, keya kiriwei mizibene waligeleyimo.

¹² Togo nawiligu ni yombu nawekkebek kisa

logo yeik nugura momane meiya nelegi, ni kazing pangka nugu yolumokko yombanu Yisuyegi ngizi panu kumuliwili kiriwei miziweki kung wezarik waligeleye. Kazing nugu puwiliyegi waligeleyagiyeng pelik, ngago wazonoyeng kozak kai mizimo, keya kazing pangkayeng mizi mizimo, keya yombanuwiliyegi keli mizimo, keya wilekpek Yisuyegi ngalege wiyi mizimo, keya nugu kumuli piyeng keya mizi piyeng kangka wazono kumula wizimowei mizimo.

¹³ Ne lewagirikke yuke wizimowei wilek kang nuguyeng pobilik peyengke tiya manimo, Anotogi Kapiya Walektik yongkambanuwiligi wirege meimo, keya yanimo, keya waligeleyimo.

¹⁴ Koka yawe kaimelera ni solo miziwেকে yombu Anotoyaga ngago nara weiya nawiligu niyegi langai kozak kisa keya ngizi kumuliwiligi ngaiwiligu mele puwiligiyeng nigi ngalege walamiya logo Anotoyegi waberek mizawekke, Anotogo ni yawe pugura miziweki kangkabek keya kozanda nana legi wiyi nagani, mabilik mizi kunimo.

¹⁵ Wok mabiyeng yawe peragi wilek kang nuguyeng tiya manimo logo yongkambanu mamokko yawe nugu mizi logo pangka lewa puragi pakeliweki.

¹⁶ Ni makngezego mizi piyengki waberek ngai keya Anotogi ngago wameikta waligeleyi puragirau keya kiyebuk sende miza logo wiyi nagani. Ni pilik mizi purik mabura ni makngeze keya niyegi kerewiyiwilirau yaliya wazayagi.

5

¹ Togo yombu kerek nak ma yombusi nak kaile nara miza mabura ni ngago pesang pesang mei, nagani purik segeya sabu ula wizimowei mei. Nigi mangobekyegi mizi mabilik piyegirau mabilik mizi. Yeikta yombu nawekke meiya puwiliyegi purik mandik sak nuguwiliyegi wazono mizi pilik puwiliyegirau mabilik mizi.

² Yongok kerekwiliyegi purik nigi panumeleyegi wazono mizi mabilik puwiliyegirau mizi, keya yongok nawekwiliyegi purik nigi kolomandik sak puwiliyegi wazonora kiling wizimowei pangka kumuli keya mizi mabilik puwiliyegirau mizi.

³ Keya yongok komate keke panumoloyegi ni waberek ngai wizeimo.

⁴ Tamizeige yongok komatemele pigi yango keya marekngang nawili ma yelibu nawili kilingmele mabura yawe puwiligira piyegi sawelagi pura. Logo pilik mizi purikku puwiligu ngizi kumuli pura walimizi yagenda. Yawe puwiligira were i ngezewiligimakke yolu puwiliyegi ngaiwekira purik koka puwili koruwekke panu keya mango keya yelibunganko puwiliyegi ngai koyima puragi kanga miziweki, yawe pilik pura Anotogo kelira.

⁵ Yongok komate keke panu piyegi ngaigi naktau onomolo Anotogo piyegi sawelagi puragi iwakamele logo kusaga yoklongko Anotogo piyegi sawelagirikki nguk meiyageyamele.

⁶ Kapura yongok komate wik wizimowei kumula ngezemelegiragi kiriwei mizimolo yenge

yungke wilek kang puguyeng Anotoyegirik ibeng wizinda.

⁷⁻⁸ Tamizeige nak ingini ngezebekki ya wamenaragawiliyegi waberek ngai ono keya ngezebekki ingembangwiliyegirau ngai ono mabura pi Kilisiyegi ngizi kumuli puragi a'a' kai yagenda logo pi Kilisiyegi ngizi kumuli onowiligu mizi piyendau mizi onobek logo purik kaile. Tegi nakko puwiliyegi kaile kumula nelegi ni yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwiliyegi puwiligi ya wamenaragawili keya i keya puwiligiyengki waberek ngaiweki kozak yeimo.

⁹ Yongok komate kongkirigesendikku kingyeng yaniwiligi yeikyeng lende mizi purik mabura yongok komate kirisimasiyeng yombu neyanganak tikindaga yongoleige, logo yombubek wik wiziyawekkerik piyegi kumula panu wiziya keya mabilik kumula panu yolu,

¹⁰ keya pugu yawe wazono mizayengki mamokko iwakamele purik mabura ni yeik pugura lende mizi purik pangka. Keya yawe pugu mizayeng pelikyengweki, Pi koloyakamandik puguwiliyegi waberek panu ngai wiziyamele, pi nalaga lewawiliyegi i pugumakke ige li yeiya keya ngeragi yanamele, pi Yisugi puwiliyegi wazono keleyamele, pi yongkambanu kunengyeng kiling puwiliyegi sawelamele, keya pi ngezemelerau yawe wazono piyeng mabiyengki wilek kang tiya manameleweki.

¹¹ Kapura yongok nawekke komate ngela puwiligi yeikyeng lende mizi nagani, puwili yombu puwiligu weiyagiwiliyegi keriya logo purik puwili ngereke yombu weiweki mizagi.

Puwili were Kilisiyegi pelik meiya, Teni kazing pangka nugumekke koyagi keli keya yawe nugura mizagi keli, meiya kapura puwili yombu puwiligu weiyagi keliwiliyegi keriya logo purik puwili kazing pangkamek wiyagi. Keya korik puwiligiyeangka kelirikku mizagewiyege

¹² puwiligu Anotoyegi ngago sawiya pura puwili ngelagi logo Anotogo puwili ngangang yanagi.

¹³ Keya puwili yawe nayendau ono wezalik, i namakka namakki yo keya to miziwili keya puwili yang keli keya wazewaze miziwili, keya puwili nameleyaga nameleyegi ngago kozak ke-lagi langai onoyeng kozak keliwili legi ni yeik puwiligiyeangka lende mizi nagani.

¹⁴ Tegi nogo kelirik yongok nawekke komate ngela puwili ngereke yombu weiweki keya mandik wazayiweki keya i puwiligiyeangka waberek ngaiweki keya puwili wazonoyeng keke miziweki. Pilik purik yombanu nakkorau puwiliyegi kaile ngago kisagi ono.

¹⁵ Yongok nawekke komate ngela nawili Kilisi Yisuyegi weik ulogo kezanga mana logo mawinda kiriwei ono, Sadangyegi kiriwei mizi legi ne niyegi pobilik kozak neiweki,

¹⁶ yongok Kilisiyegi ngizi panu kumuli namele yongok komate nawili i pugumakke iza wara yolu purik mabura pi puwiliyegi waberek ngaiweki, Yisuyegi ngizi kumuli nawiligu puwiliyegi ngai-girikki yawe yemane miza nelegi, kapura Yisuyegi ngizi kumuliwiligu yongok komate keke panu yolu pilik puwiliyegi keke ngai yoluweki.

¹⁷ Yisuyegi ngizi kumuliwiligu yombanu

puwiligi ngai yawe Yisugi i walekmakkiyeng waberek mizi puwiliyegi king keya watabiyeng pangka yaniweki kapura puwili Anotogi ngagora yani keya waligeleyibokyegi kele pangka panu maniweki.

¹⁸ Purik Anotogi Kapiya Walektikku pelik kai, Liyeng pulumakau yawe mizagimek iwingyengke yawe mizi puwekke iwingyeng nibene kili pugura tariyi nagani, kai, *Utoronomi 25:4* keya peliktarau kai,

Yawe mizibok yawe pugu miziragi wiyeke kanga maniyeng wei purik pangka, kai. *Luka 10:7*

¹⁹ Tamizeige yombu ngizi kumuliwiligi ngai nakyegi langai yombanu nakko, ngizi kumuliwiligi ngaibok kaile nara mizabek, kai purik kerewiyi nagani. Tamizeige yombu neyau ma neyauganakko pugu miza puragi kozak kisi purik mabura ni kerewiyi.

²⁰ Tamizeige ngizi kumuliwiligi ngai nawili kaile nayeng miza purik mabura yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuli mabuwiligi wirege kaile puwiligu miza piyeng pangka pangka mizizo logo yombu ngai kaile namizi puwili kaile pilikyeng miza nelegi, kulili mizibene.

²¹ Nogo niyegi ngago neiyageya peyeng Anoto keya Kilisi Yisu keya Anotogi angelawiligi wirege nugu kiriwei miziweki neiyeng. Pilik piyeng nawiliyegi langai keke sawela wizimowei mizi nagani, mabuwiliyegi menalik keleyimo.

²² Ni ngizi kumuliwiligi ngai nakyegi welagi purik mabura ni waze nguk namizi, pek, mei nagani, purik ni kaile nakyegi meiya purik ni kaile puguyengki kuneng pura wagelagi. Keya

kaile kaile miziwiliyegi kani ngai panu purik ni makngezerau kaile nayeng miza nelegi. Keya kolomandik namele ma yongok kerek nameleyegi kaile kumuli ma kaile kai ma kaile kelemi nagani.

²³ Ni kai wikpek keke nageya purik segeya ni kemegeme mizibek legi ya nugurage saweliweki kai waing songono nangezi nimo.

²⁴ Nawiligu kaile mizi piyeng waberek mizagine were welawekke lewagela logo mabuwili iwaka kapura nawiligu liwik kaile mizi piyeng mabuwiligu kalike iwakagi logo ngizi kumuliwiligi ngai nakyegi welagi purik waze nguk namizi pek mei nagani.

²⁵ Kazing nawiligu mabilik yawe wazono miziyeng welawekke mabuwili iwaka kapura nawiligu wazono liwik miza piyeng liwik wilibek yolugi ono, kalike welawekke lewagelagi.

6

¹ Yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwiliyaga ngai nawiligu weiya logo yeik ulak yawe mizi puwili ngai puwiligiwiliyegi wazono kumuliweki, logo puwiligi kulengke koyimowei yawe puwiligiyeng pangka miziweki. Puwili pilik mizi purik, nawiligurau Anotogi yeiktagi langai kaile kisagi ono ma kazing wazono tonugu waligeleyimokki kaile ngago kisagi ono.

² Tamizeige yombanu ngai puwiligiwili Yisuyegi ngizi panu kumuliwili mabura yawe miziwili pelik kumuli nagani, Te ngaibek Yisugu ingini keremiza logo ne ngago pugura ngela meliweki, mizi nagani, a'a', segeya pelik kumuliweki, Pi kazing ngizi kumulimek

kilimbek keya Anotogo piyegi keli legi ne piyegi kelageya wizimowei ne piyegi yawe yemane panu miziweki logo pi yawe nogo mizi puraga pi watabi wazonoyeng weibene. Ni peyeng yongkambanuwiliyegi yani keya waligeleyi mizimo logo puwili mizibene.

³ Nakko Anotogi ngago peyengka kalogomokyeng waligeleyi keya pi Yemizi Yisu Kilisi tonugubokko ngago ngizi waligeleyi piyengki pangka kai ono purik pi ei miza ono keya pi kazing tonugu Anoto kelik pangka yolugimekki waligeleyiyengki ei miza ono, mabura

⁴ pi lewegebek mizi yagenda keya kangkabektau onobek pi ngago songonoyengki nguk kai kang keya ngago si kela yongomo miziyengki kelibek, logo piliktikki kandik yongkambanu piyegi kerewiyiwili nakki watabiyeng keya nakko miziyengki yagolok mizi, keya nakko nakyegi ngalik mei yongomo mizi, keya puwili nakko nakyegi kaile mei, keya nakko nakyegi wilek kaile kumuli.

⁵ Keya nakko nakyegi ngalik mei purik puwiligi yungkerik kaile keya puwiligu wameik waligeleyi piyeng mawinda waligeleyi ono kopong. Keya puwiligu kumularik kazing Yisuyegi kiriweimok watabi kolokngagono weiyagimek miza logo puwili Yisuyegi wilek kangyengko kelirikku ono, korik yeikyengko keke kelirikku kiriwei mizi.

⁶ Nak Anotogi kazing pangkamekki kiriwei mizi keya watabi ngezebekkiyengki ne peyeng weik pangka miza purik mabura pi watabi piyegi sawelagiyeng kolokngagono weiyagi.

⁷ Teni tenigi panuwiligu wazayawekkerik teni watabi nayeng orowei yerageya ono keya teni ibeng puwekke puriktau watabi nayeng orowei kangki ono.

⁸ Keya teni ngeragiyeng keya kagorikka wakiyagiyeng pangka mabura teni peyeng weik pangka mizagiwiligu.

⁹ Kapura yongkambanu watabi kolokngagono weiweki keliwili keli puwiligi piyengki kangayeng kazing kaile miza meli piyeng, keya puwiligi keli kaileyengko yang keleyi logo kawiyé wali keya puwiligi watabi kolokngagonoyengki kira orowei mizimokko puwili korowali panu keleyagi keya piyengko puwili neneng ngelagi.

¹⁰ Kazing kingyengki ibengmok kaileyengki solorik. Yongkambanu nawili kingyengki ibeng sa logo ngizi kumulira keremareke wiya logo ngan-gang yemane wagelageya.

¹¹ Kapura niyegirik ni yombanu Anotoyegi yawe mizibek legi ni watabi pilik piyeng mizi nagani. Kaileyengki kezanga manimo, keya kozang sara wizimowei kazing pangka nugu mizagiyeng mizimo, keya ni Anotogo pangka yolu pilik wizeimo, keya ni wilek nugubek Yisuyegi ngalege wiya wizeimo, keya ni yongkambanu mabuwiliyegi kelimo keya ni kuneng wagelageya wizimowei kozang wizeimo, keya ni yongkam-banu mabuwiliyegi yara kuzige wizeimo.

¹² Yombanu resisi narikke peraisirik weiya-girikki yawe kozang mizibok kelik nirau kazing wilekpek Yisuyegi ngalege wiyimokko yawe ye-mane mize logo kazing wik wizagomagimokki ni

kebangkela wizei purik kazingmok Anotogo ni piyegi ngizi panu kumuliweki ngago neiya logo nanamek logo yongkambanu mamokko wirege wizimowei, Ne Yisuyegi ngizi panu kumulibek, yeiya puwekke logo pilik kaiya pura wazono kaiya wizinda.

¹³ Anoto watabi mabiyeng wik yolugira yanibekki wirege keya Kilisi Yisu Pontiya Pailletgi wirege solo pugurik kozak meiyabokki wirege ne Paulugu niyegi ngago nugu mizagi pera nei,

¹⁴ Yombanu nawiligu ni kaile miza kisa nelegi ngago nogo miziweki niyegi kozak neiya piyeng mabiyeng mizimo, keya ni Anotogi ngago ngizi puraga kokowa mizi nagani mabilik wiziya Yisu Kilisi tenigi Yemizi ngaibek yo lewa puwekkegine.

¹⁵ Togo Yisu yo lewagira Anoto yaniragi mangobek, pi wamenak Anoto, pi King Ngaiwiligi King Ngai Yemanebek, keya pi yemiziwiligi Yemizi Panubek ngezebokko yogi kaiya puraga yogi.

¹⁶ Keya Anoto wamenak ibengki onobek, keya pi ngaiwak yemanerikke yolubek logo nakkorau piyegi mereke kunagi langai ono, keya pi nakkorau walaka pakela onobek keya pi nakkorau pangka pakelagi langai onobek, keya kozang pugura ibengki onora, keya pugu yongkambanu ngabelakpekkewiliyegi ngaigi pura ibengki onora legi pokyegi teni mabuwiligu yeik pugura yongolok meiyageya koyiweki. Wameik panu.

¹⁷ Yongkambanu watabi ngabelakpekke langai kolokngagonoyeng kiling puwiliyegirik nugu pelik kozak yeimo, puwili lewegewili mizi nagani, yei, keya watabi piyeng talikwekke yeikkiyeng miza purik puwili lusuweigi legi puwiligu

piyengki wilekpek ngalege wiwi ma ngezewiligi watabi keremungke wawiyi kai kangkirikki wilek kang tiya mani nagani, yei, kapura Anoto watabi mabiyeng teni wilik kagowing koyimibene pugu yeik yanageya legi puwiligu Anoto wik wizagomibekyegi wilekpek ngalege wiwi keya wilek kang puwiligiyeng piyegi tiya maniweki, yei.

¹⁸ Keya mawinda nararau pelik yeimo, puwili kazing wazonoyeng miziweki, keya yawe wazono kolokngagono miziweki, keya puwili nazuwagawiliyegi watabi puwiligu wara piyengka nayeng wilik kagowingmek kiling yana meliweki, yeimo.

¹⁹ Pilik mizi purago puwili kalike paka ngalege ngezewiligi watabi Anotoyaga kanga weiyagi piyengki weraga mabek yawe mizi yagenda logo purik puwili wameik panu ngizi wik yolugi puraga weiweki, mabek pelegerau keya paka ngalegerau.

²⁰ O Timoti, yawe Anotogo niyegi nana puragi waberek panu ngai, kapura ngago kaile wazewaze Anotogo wilik mizagi ono piyeng keya ngago ngizi ono, Anotoyegi ngai mizi piyeng nawiligu iwakayang mei piyengki ni kezanga manimo.

²¹ Purik yongkambanu teni iwaka kisiwili kazing Yisuyegi ngizi kumulimokka kokowawili legi piyengki kezanga manimo.

Anotogi wazono panu tonugu weiyagi langai ono pura ini mabuwili kiling wizei pani.

Wameik panu.

Ne Paulu kapiya perik lende mizabek.

**Anotogi Ngago Wik Yisu Kilisiyegi Langaira
The New Testament in the Biangai language of Papua
New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Biangi long Niugini

copyright © 1985 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Biangai

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c476c7e1-4f33-5554-be00-9447a1944f07